

VARAHALDUS
Juhtimissüsteemid
Nõuded

Asset management
Management systems
Requirements
(ISO 55001:2014)

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- rahvusvahelise standardi ISO 55001:2014 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina sellekohase teate avaldamisega EVS Teataja 2015. aasta detsembrikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 33 „Juhtimissüsteemid ja vastavushindamine“, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi on tõlkinud Elektrilevi OÜ, standardi on heaks kiitnud EVS/TK 33.

See standard on rahvusvahelise standardi ISO 55001:2014 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus ja sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the International Standard ISO 55001:2014. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 03.100.01

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega: Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

SISUKORD

EESSÕNA.....	IV
SISSEJUHATUS.....	V
1 KÄSITLUSALA.....	1
2 NORMIVIITED.....	1
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	1
4 ORGANISATSIOONI KONTEKST.....	1
4.1 Organisatsiooni ja selle konteksti mõistmine.....	1
4.2 Huvipoolte vajaduste ja ootuste mõistmine.....	1
4.3 Varahalduse juhtimissüsteemi käsitusala kindlaksmääramine.....	2
4.4 Varahalduse juhtimissüsteem.....	2
5 EESTVEDAMINE.....	2
5.1 Eestvedamine ja pühendumus.....	2
5.2 Juhtpõhimõtted.....	3
5.3 Organisatsioonisisised rollid, kohustused ja volitused.....	3
6 PLANEERIMINE.....	3
6.1 Varahalduse juhtimissüsteemi riskide ja võimaluste käsitlemisele suunatud tegevused.....	3
6.2 Varahalduse eesmärgid ja nende saavutamise planeerimine.....	4
7 TUGI.....	5
7.1 Ressursid.....	5
7.2 Kompetentsus.....	5
7.3 Teadlikkus.....	5
7.4 Teabevahetus.....	6
7.5 Nõuded teabele.....	6
7.6 Dokumenteeritud teave.....	6
8 TOIMIMINE.....	7
8.1 Toimimise planeerimine ja ohjamine.....	7
8.2 Muudatuste juhtimine.....	8
8.3 Sisseost.....	8
9 TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE.....	8
9.1 Seire, mõõtmine, analüüs ja hindamine.....	8
9.2 Siseaudit.....	9
9.3 Juhtkonnapoolne ülevaatus.....	9
10 PARENDAMINE.....	10
10.1 Mittevastavus ja korrigeeriv tegevus.....	10
10.2 Ennetav tegevus.....	10
10.3 Järjepidev parendamine.....	10
Lisa A (teatmelisa) Teave varahaldustegevuste kohta.....	11
Kirjandus.....	12

EESSÕNA

ISO (*International Organization for Standardization*) on ülemaailmne rahvuslike standardimisorganisatsioonide (ISO rahvuslike liikmesorganisatsioonide) föderatsioon. Tavaliselt tegelevad rahvusvahelise standardi koostamisega ISO tehnilised komiteed. Kõigil rahvuslikel liikmesorganisatsioonidel, kes on mingi tehnilise komitee pädevusse kuuluvast valdkonnast huvitatud, on õigus selle komitee tegevusest osa võtta. Selles töös osalevad käsikäes ISO-ga ka rahvusvahelised, riiklikud ja valitsusvälised organisatsioonid. Kõigis elektrotehnika standardimist puudutavates küsimustes teeb ISO tihedat koostööd Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoniga (IEC).

Selle dokumendi väljatöötamise ja edaspidise haldamise protseduure on kirjeldatud ISO/IEC direktiivide 1. osas. Eriti tuleks tähele panna eri liiki ISO dokumentide jaoks vajalikke heakskiitmise kriteeriume. See dokument on kavandatud ISO/IEC direktiivide 2. osas esitatud toimetamisreeglite kohaselt (vt www.iso.org/directives).

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse subjekt. ISO ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise eest. Andmed standardi koostamise ajal kindlaks tehtud patendiõiguste kohta esitatakse sissejuhatuses ja/või ISO laekunud patendiavalduste loendis (vt www.iso.org/patents).

Selles dokumendis kasutatud kaubanimed on esitatud standardi kasutamise lihtsustamiseks ning ei kujuta endast heakskiitu.

Selgitused vastavushindamisega seotud ISO eriomaste terminite ja väljendite kohta ning teave selle kohta, kuidas ISO järgib WTO tehniliste kaubandustöke lepingus sätestatud põhimõtteid, on esitatud järgmisel aadressil: Foreword – Supplementary information.

Selle standardi eest vastutab projektkomitee ISO/PC 251 „Asset management“.

SISSEJUHATUS

Selles rahvusvahelises standardis esitatakse nõuded vara haldamiseks kasutatava juhtimissüsteemi ehk varahalduse juhtimissüsteemi sisseseadmisele, elluviimisele, toimivana hoidmisele ja parendamisele.

Seda rahvusvahelist standardit võib kasutada iga organisatsioon. Organisatsioon määrab kindlaks, milliste varade suhtes rahvusvahelist standardit kohaldatakse.

See rahvusvaheline standard on kavandatud eelkõige kasutamiseks isikutele, kes

- tegelevad varahalduse juhtimissüsteemi sisseseadmise, elluviimise, toimivana hoidmise ja parendamisega;
- teostavad varahaldustegevusi ja osutavad teenuseid;
- hindavad organisatsioonisiseste või -väliste osapooltena organisatsiooni võimet täita õigusaktidest ja lepingutest tulenevaid nõudeid ja organisatsiooni enda nõudeid.

Nõuete esitamise järjekord selles rahvusvahelises standardis ei näita nende tähtsust ega seda, millises järjekorras neid tuleb rakendada.

Lisasuunised selles rahvusvahelises standardis kirjeldatud nõuete kohaldamise kohta on esitatud standardis ISO 55002.

Üldine teave varahalduse kohta ning selles rahvusvahelises standardis kasutatavate terminite seletused on esitatud standardis ISO 55000. Organisatsioonid võivad leida, et vastavate põhimõtete arvestamine lihtsustab varahalduse juurutamist organisatsioonis.

Selles rahvusvahelises standardis kasutatakse terminit „risk“ standardi ISO 31000:2009 ja juhendi ISO Guide 73:2009 kohases tähenduses. Lisaks eelistatakse siin terminit „huvipool“ terminile „huvitatud osapool“.

Selle rahvusvahelise standardi eesmärk on võimaldada organisatsioonil ühtlustada ja siduda oma varahalduse juhtimissüsteem nõuetega, mis tulenevad sellega seotud juhtimissüsteemidest.

Lisas A esitatakse lisateavet varahaldustegevustega seotud valdkondade kohta.

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

Taotluslikult tühjaks jäetud

1 KÄSITLUSALA

See rahvusvaheline standard spetsifitseerib nõuded organisatsioonis kasutatavale varahalduse juhtimissüsteemile.

Seda rahvusvahelist standardit saavad kohaldada igat liiki ja igas suuruses organisatsioonid igat liiki vara suhtes.

MÄRKUS 1 Selles rahvusvahelises standardis on silmas peetud eelkõige ainelise vara haldamist, kuid seda saab kohaldada ka muude varaliikide suhtes.

MÄRKUS 2 Selles rahvusvahelises standardis ei esitata rahanduslikke, raamatupidamislikke ega tehnilisi nõudeid konkreetsete varaliikide haldamiseks.

MÄRKUS 3 Standardite ISO 55000, ISO 55002 ja selle rahvusvahelise standardi kontekstis tähendab termin „varahalduse juhtimissüsteem“ vara haldamiseks kasutatavat juhtimissüsteemi.

2 NORMIVIITED

Alljärgnevalt loetletud dokumendid, mille kohta on standardis esitatud normiviited, on kas terveniisti või osaliselt vajalikud selle standardi rakendamiseks. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

ISO 55000:2014. Asset management — Overview, principles and terminology

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Standardi rakendamisel kasutatakse standardis ISO 55000 esitatud termineid ja määratlusi.

4 ORGANISATSIOONI KONTEKST

4.1 Organisatsiooni ja selle konteksti mõistmine

Organisatsioon peab kindlaks määrama välised ja sisemised teemad, mis on asjakohased organisatsiooni eesmärgi seisukohalt ning mõjutavad organisatsiooni võimet saavutada varahalduse juhtimissüsteemi kavatsatud tulemust (tulemusi).

Strateegilises varahaldusplaanis nimetatud varahalduse eesmärgid peavad olema joondatud ja kooskõlas organisatsiooni eesmärkidega.

4.2 Huvipoolte vajaduste ja ootuste mõistmine

Organisatsioon peab kindlaks määrama:

- varahalduse juhtimissüsteemile asjakohased huvipooled;
- selliste huvipoolte nõuded ja ootused seoses varahaldusega;
- varahaldusega seotud otsuste langetamise kriteeriumid;
- huvipoolte nõuded varahaldusega seotud rahaliste ja mitterahaliste andmete kogumisele ning nende kohta sisemiste ja väliste aruannete esitamisele.